

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/180/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120361344
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6120361344.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti W., I., nar. XX.XX.XXXX, toho času bytom N. N., H. XX a H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky V. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. N., H. 7, toho času bytom N. N., H. XX, právne zastúpená JUDr. Radkou Rešutíkovou, advokátkou so sídlom Banská Bystrica, Spojová 2 a otca O. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. N., H. 7, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec návrhom podaným dňa 24.08.2020 sa domáhal úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom tak, že maloleté deti sa zveria do jeho osobnej starostlivosti s tým, že bude oprávnený maloleté deti zastupovať, spravovať ich majetok v bežných veciach, matka bude povinná prispievať na výživu maloletej I. výživným vo výške 120 eur mesačne a H. výživným vo výške 150 eur mesačne, splatnú do 15. dňa v mesiaci vopred k jeho rukám, počnúc dňom podania návrhu a styk matky s maloletými deťmi sa neupraví. Svoj návrh odôvodnil tým, že od decembra 2019 s matkou nežijú v spoločnej domácnosti. Matka zo spoločnej domácnosti odišla 21.12.2019. Od tohto obdobia matka neprejavuje záujem o maloleté deti, nezabezpečuje osobnú starostlivosť o ne, neprispieva na ich výživu. Už dlhodobo medzi nimi ako rodičmi existujú napäté a narušené vzťahy. V čase odchodu matky zo spoločnej domácnosti, sa o maloletú I. starala stará matka a maloletý H. zostal s ním v spoločnej domácnosti. Po určitom čase, konkrétne koncom januára 2020, sa maloletá I. presťahovala do prenajatého bytu k matke, s ktorou vydržala v spoločnej domácnosti do marca 2020. Následne sa maloletá I. rozhodla vrátiť bývať k nemu, a od tohto obdobia žijú v spoločnej domácnosti. Zároveň poukázal na trestné konanie vedené voči matke pre zanedbávanie starostlivosti o maloletú.

2. Matka v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 20.10.2020 uviedla, že ohľadne výkonu rodičovských práv a povinností sa s otcom vedia dohodnúť, a preto styk s deťmi nežiada upraviť. Sporná však zostáva otázka výšky vyživovacej povinnosti na maloleté deti. Matka žiadala určiť výživné na maloleté deti v minimálnej výške. Ďalej vo vyjadrení potvrdila, že od decembra 2019 s otcom nezdediajú spoločnú domácnosť ako rodina. V súčasnosti má nového partnera, rovnako ako aj otec maloletých detí má novú partnerku. Zároveň vo vyjadrení uviedla, že otec maloletých detí holduje alkoholickým nápojom už dlhé roky a vďaka alkoholu prišiel o dobre platené miesto. Matka vo svojom vyjadrení poprela, že by sa o maloletú I. nestarala, fyzicky ju napadla.

3. Opatrovník v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 28.09.2020 odporučil zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach, matka bude povinná prispievať na výživu maloletých detí k rukám otca podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Styk rodičov s maloletými deťmi navrhoval neupraviť. Z vyjadrenia opatrovníka vyplynulo, že matka žije v spoločnej domácnosti s partnerom. Pri pohovore žiadala, aby maloleté deti boli zverené do starostlivosti otca z dôvodu, že nemá pre maloleté deti aktuálne vytvorené vhodné bytové podmienky, pretože býva v prenajatom 1-izbovom byte spolu s partnerom. Zároveň uviedla, že s maloletými deťmi v posledný čas nebola v častom kontakte. S maloletou I. sa nedávno stretla na námestí, tak sa spolu chvíľu rozprávali. Maloletého H. videla koncom prázdnin, zrejme išiel so svojím otcom a jeho partnerkou spolu na nákup. Otec pri pohovore uviedol, že maloleté deti s matkou aktuálne nie sú v žiadnom kontakte. V rámci sociálneho šetrenia bol vykonaný pohovor s maloletým H., pri ktorom uviedol, že s obidvomi rodičmi má dobrý vzťah, nevie sa rozhodnúť, ku komu by chcel ísť bývať natrvalo. Maloletá I. pri pohovore uviedla, že potom, ako budú rodičia rozvedení, chce zostať bývať u otca, pretože tam má brata, má tam blízko do školy, je tam zabezpečená ohľadom financií, jedla, má možnosť osobnej hygieny a má tam Wi-fi. Sociálnym šetrením v domácnosti rodičov bolo zistené, že matka má vytvorené podmienky pre krátkodobý pobyt maloletých detí. Otec má vo svojej domácnosti vytvorené vhodné bytové podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti.

4. Otec sa na nariadené pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil s tým, aby súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

5. Právna zástupkyňa matky na pojednávaní uviedla, že výchova a výživa maloletého H. je vážne ohrozená a vážne narušená, iné výchovné opatrenia, ktoré boli realizované zo strany súdu, nevedli k náprave, rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého H.. Žiadala nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť a maloletú I. navrhla zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky s tým, že každý z rodičov bude mať určené minimálne výživné. Ďalej uviedla, že otec maloletých detí holduje alkoholickým nápojom, a nie je teda náležite postarané o riadny duševný vývoj maloletého H.. Maloletý H. bol dočasne zverený matke, ktorá mala záujem maloletého si prevziať, čo jej zo strany otca nebolo umožnené.

6. Matka na pojednávaní vo výsluchu uviedla, že starostlivosť o maloletú I. toho času zabezpečuje jej matka a starostlivosť o maloletého H. zabezpečuje otec. Sama starostlivosť o maloleté deti nezabezpečuje z dôvodu, že zarába minimálnu mzdu, z toho polovičku dáva na nájom, plus má iné poplatky. Ako dôvod, pre ktorý nemôže zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti je, že býva v 1-izbovom byte. V domácnosti žije s partnerom, s ktorým maloletá I. vychádza normálne, maloletý H. je pod vplyvom otca.

7. Opatrovník na pojednávaní vo výsluchu odporúčal súdu návrh otca v plnom rozsahu zamietnuť z dôvodu, že od podania návrhu otca došlo k zásadnej zmene skutočnosti vo veci starostlivosti otca o maloleté deti. Výchovné prostredie otca, ktoré bolo v čase podania návrhu vhodné a bezpečné, podnetné pre zdravý vývin maloletých detí sa zmenilo natoľko, že otec svojím konaním začal ohrozovať zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletých detí, prišiel o zamestnanie, ako aj o trvalý príjem, začal vo zvýšenej miere holdovať alkoholu, čo spôsobilo aj nevhodné správanie sa k maloletým deťom. Na základe týchto skutočností dňa 26.03.2021 podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd na základe ich návrhu úradu rozhodol o dočasnom zverení maloletej I. do starostlivosti starej matky, u ktorej maloletá býva už od februára 2021, maloletého H. dočasne zveril do starostlivosti matky, ktorá prejavovala záujem o zverenie maloletého do svojej starostlivosti. Na základe rozhodnutia súdu sa matka opakovane za asistencie polície pokúšala maloletého H. opakovane prevziať do svojej osobnej starostlivosti, otec však odmietal matke maloletého odovzdať, vyhrážal sa matke zabitím v prípade, že si maloletého zoberie k sebe. Opakovane sa snažili vplyvať na otca v tom, že je potrebné, aby maloletého H. odovzdal do starostlivosti matky, nakoľko je to v najlepšom záujme maloletého a je potrebné rešpektovať rozhodnutie súdu. Otec sa však vyjadril, že odmieta rešpektovať súd, rovnako aj úrad, a že maloletého H. matke nevydá. Na základe týchto skutočností boli súčinní matke pri spisovaní návrhu na rýchle rozhodnutie súdu, avšak matka sa uvedený návrh na súd rozhodla nepodať a maloletého H. už odmieta prevziať do svojej starostlivosti z dôvodu, že má obavu z otcovho správania. Otec maloletých detí sa matke a jej priateľovi vyhrážal. Dňa 14.04.2021 vykonali sociálne šetrenie v domácnosti otca. Počas sociálneho zisťovania sa v domácnosti nachádzal otec, ktorý bol v značne podnapitom stave, jeho prejav bol veľmi nezrozumiteľný, jeho motorika bola veľmi nestabilná, mal problémy s motorikou,

vyjadroval sa, že odmieta odovzdať maloletého H. do starostlivosti matky so slovami „H. odovzdám len cez moju mŕtvolu“. Následne sa vyhráždal aj ich úradu. V celej domácnosti otca počas sociálneho zisťovania bol veľký neporiadok, na zemi bolo porozhadzované oblečenie, hygiena v domácnosti bola na veľmi slabej úrovni, na zemi sa nachádzali prázdne fľaše od alkoholu, ohorky cigariet, celá domácnosť páchla po alkohole, po cigaretách. Na základe tohto kontaktovali dňa 14.04.2021 aj matku, ktorá sa opakovane vyjadrila, že H. si nechce vziať do svojej starostlivosti z dôvodu obavy z otcovho správania. Na základe týchto skutočností zhodnotili, že život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého H. je vážne ohrozený, starostlivosť o maloletého nie je možné zabezpečiť inou plnoletou osobou, a preto dňa 14.04.2021 podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP, ktoré je vedené pod spis. zn. 37PPPOM/1/2021. Podaným návrhom žiadal, aby maloletý H. bol umiestnený do Centra pre deti a rodiny, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29.

8. Z opatrovaneckého spisu maloletých detí vyplýva, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/180/2020-102 zo dňa 29.03.2021 súd dočasne odovzdal maloletého H. do starostlivosti matky, otcovi uložil dočasne povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, určené osobitným zákonom. Dobu trvania neodkladného opatrenia vymedzil na 30 dní od jeho doručenia. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bolo nevytvorenie vhodných podmienok pre zdravý fyzický a psychický vývoj maloletého v domácnosti otca, ktorý pravidelne požíva alkohol. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/39/2021-20 zo dňa 01.04.2021 súd maloletú I. dočasne zveril do starostlivosti I. T. (starej matky maloletej zo strany matky) a zároveň každému rodičovi zvlášť určil výživné v sume 30 % životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa.

9. Lustráciou na tunajšom súde bolo zistené, že pod spis. zn. 37P/167/2020 na návrh matky maloletých detí, prebieha konanie o rozvod manželstva a s tým spojené konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, v ktorom zatiaľ nebolo vo veci rozhodnuté.

10. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

11. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,

12. Podľa § 30 ods. 1, 3 Zákona o rodine, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením. Rodičia majú právo použiť pri výchove dieťaťa primerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývin dieťaťa.

13. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine vyplýva, že rodičia sú tí, ktorí majú právo, ale zároveň aj povinnosť zabezpečovať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, a to tak duševný, telesný, mravný, citový, zdravotný a rozumový. Starostlivosť zo strany rodičov musí byť ale sústavná a dôsledná a vykonávaná v súlade s článkom 5 a § 30 ods. 3 Zákona o rodine, t. j. nemôže dôjsť k ohrozeniu zdravia, dôstojnosti, duševného, telesného, citového vývinu maloletého dieťaťa. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že od februára 2021 osobnú starostlivosť o maloletú I. zabezpečuje stará matka, ktorej bola maloletá dočasne zverená do starostlivosti. Vo vzťahu k maloletému H. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 32P/180/2020-102 zo dňa 29.03.2021 nariadil otcovi maloletého dočasne odovzdať do starostlivosti matky, čo sa nezrealizovalo z dôvodu, že otec odmietal rešpektovať súdne rozhodnutie. Na Okresnom súde Banská Bystrica, na návrh opatrovníka prebieha konanie vedené pod spis. zn. 37PPOM/1/2021, v rámci ktorého sa rozhoduje o zverení maloletého do Centra pre deti a rodiny, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29. V priebehu konania sa situácia v domácnosti otca zmenila. Podľa vyjadrenia opatrovníka v čase sociálneho šetrenia dňa 14.04.2021 (t. j. deň pred rozhodnutím súdu) bolo vykonané sociálne šetrenie v domácnosti otca, ktorý bol v značne podnapitom stave, jeho prejav bol veľmi nezrozumiteľný, jeho motorika bola veľmi nestabilná. Vo vzťahu k opatrovníkovi bol otec agresívny. V domácnosti otca počas sociálneho šetrenia bol veľký neporiadok, na zemi bolo porozhadzované oblečenie, na zemi sa nachádzali prázdne fľaše od alkoholu, ohorky cigariet. Celá domácnosť páchla po alkohole, cigaretách. Súd sa preto stotožnil s vyjadrením opatrovníka, že súčasné výchovné prostredie otca ohrozuje zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletých detí, a preto bol súd nútený návrh otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, ktorým sa domáhal zverenia detí do svojej osobnej starostlivosti, zamietnuť. Zamietnutím návrhu otca, ani nijakým spôsobom, nie sú ohrozené maloleté deti, nakoľko maloletá I. je dočasne na základe neodkladného opatrenia zverená do starostlivosti svojej starej matky a starostlivosť o maloletého H. sa riešila v rámci konania vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica, pod spis. zn. 37PPOM/1/2021. Napriek tomu súd v súčinnosti s opatrovníkom bude vykonávať opatrenia smerujúce k zabezpečeniu stabilného výchovného prostredia maloletým deťom.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné písomné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).